

Huvudman

STRÖMSUNDS KOMMUN
kommun@stromsund.se

Beslut

Datum 2026-05-13

Dnr SI 2026:1399

Sida 1 (22)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hedenvindskolan i Strömsunds kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Strömsunds kommun att senast den **13 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande studiehandledning på modersmålet, arbetet med frånvaro och särskilt stöd samt trygghet, studiero och kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Strömsunds kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Strömsunds kommun ska vidta följande åtgärder

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att elever som bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmålet ges sådan studiehandledning utifrån elevernas behov. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en sammanställning över behovet av studiehandledning på modersmål vid skolenheten. Sammanställningen ska visa i vilka språk det finns behov av, hur många elever som har behovet i dessa språk samt hur behovet tillgodoses (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185]).

Frånvaro

2. Rektorn ska se till att en utredning om en elevs frånvaro inleds om en elev bedöms ha upprepad eller längre frånvaro. Detta gäller inte om en utredning är obehövlig. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera vilka elever som bedöms ha upprepad eller längre frånvaro samt när utredningar inletts och, i

förekommande fall, slutförts för respektive elev under perioden den 13 maj–6 oktober 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)

3. Rektorn ska se till att när en utredning om en elevs frånvaro inletts snarast anmäla detta till huvudmannen. Rektorn ska dokumentera när respektive frånvaroutredning inletts samt när dessa anmälts till huvudmannen under perioden den 13 maj–6 oktober 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)

Särskilt stöd

4. Se till att vid minst ett tillfälle informera samtliga lärare om skollagens krav och skolans rutiner avseende när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Om det kommer ny personal till skolan efter att sådan information har lämnats ska även den nya personalen få motsvarande information. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats. (2 kap. 34 a § och 3 kap. 7 § skollagen)
5. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till, ska rektorn se till att starta en utredning. I varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 13 maj–6 oktober 2026 samt vilket datum som utredning har startat för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

6. Se till att rektorn följer upp elevernas trygghet i skolmiljön och studiero i undervisningen, analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga och ha studiero samt, utifrån uppföljningen och analysen av vilka behov som finns i verksamheten, beslutar om åtgärder som ska vidtas för att undanröja dessa hinder. Uppföljningen och analysen ska omfatta personalens gemensamma arbetssätt och förhållningssätt avseende trygghet och studiero samt medverkan av elevhälsan i arbetet med trygghet och studiero.

Inkom med en redogörelse för uppföljningen, analysen och beslutade samt genomförda åtgärder. (5 kap. 3 § skollagen)

7. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle följer upp ordningsreglerna och hur de följs och analyserar orsakerna till uppföljningens resultat. Uppföljningen ska inkludera personalens gemensamma förhållningssätt kring arbetet med att säkerställa att ordningsreglerna efterlevs. Eleverna ska medverka vid uppföljningen. Inkom med en redogörelse för hur uppföljningen har gått till, resultatet av analysen samt en beskrivning av genomförda åtgärder. (5 kap. 5 § skollagen)
8. Rektorn ska se till att saken utreds om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Utifrån resultatet av utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som startats under perioden den 13 maj–6 oktober 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 9–10 §§ skollagen)
9. Se till att vid minst ett tillfälle klargöra skyldigheten för all skolpersonal att, när de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäla detta till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § samt 6 kap. 10 § skollagen)
10. Se till att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler detta till rektorn. Rektorn ska i sin tur anmäla uppgifterna till huvudmannen. Huvudmannen ska dokumentera hur många anmälningar som kommit in under perioden den 13 maj–6 oktober 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:1399) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2026 inlett en tillsyn av Hedenvindskolan i Strömsunds kommun. Skolenheten omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6. Vid skolan går cirka 280 elever vårterminen 2026.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hedenvindskolan följer gällande bestämmelser om studiehandledning på modersmål, frånvaro, extra anpassningar, särskilt stöd samt trygghet, studiero och kränkande behandling.

Skolinspektionen har besökt skolan den 24–25 februari 2026. Vid besöket genomförde Skolinspektionen intervjuer med elever och lärare. Därefter genomförde Skolinspektionen digitala intervjuer. Den 27 februari 2026 genomfördes intervju med personal i elevhälsan, den 3 mars 2026 intervju med rektorn samt den 19 mars 2026 intervju med representanter för huvudmannen. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger, plan mot kränkande behandling och åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet samt inkommit med kompletterade uppgifter den 20 mars, 8 april, 10 april, 17 april och den 21 april 2026.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (aktbilaga 12).

Föreläggande

Studiehandledning på modersmål

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare och personal från elevhälsan framkommer att nio elever med annat modersmål än svenska har begränsade kunskaper i svenska. De är i behov av studiehandledning på sitt modersmål för att nå kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Detta gäller språken holländska, swahili, ryska, tigrinja, arabiska och tyska. Trots detta får flera av eleverna inte studiehandledning.

Rektorn uppger att det är rektorn och klasslärare som gör bedömningen om eleverna har behov av studiehandledning på modersmålet.

Lärarna uppger att endast arabisktalande elever kan få studiehandledning, eftersom det finns en personal på skolan som talar arabiska. Rektorn uppger att skolan inte har någon annan studiehandledning innevarande läsår 2025/26 men att skolan söker efter studiehandledare på språket holländska.

I intervju med representanter för huvudmannen uppger skolchefen att hen inte känner till att rektorn har rapporterat något behov av studiehandledning på modersmål och beskriver att ansvaret ligger på rektorn, som ska se till att elever med behov av studiehandledning på modersmålet också får det. Om rektor inte kan tillgodose behovet, ska detta anmälas till skolchefen.

I ett kompletterande yttrande från huvudmannen den 10 april 2026 framkommer att fyra elever¹ har behov av studiehandledning på språken holländska, tyska respektive swahili men att de inte ges studiehandledning. I yttrandet framkommer också att kommunen försöker rekrytera studiehandledare på språken holländska och swahili men har inte fått någon sökande på tjänsterna.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Vidare framgår att en elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven

¹ Eleverna 20, 21, 32, 38

och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att elever som har behov av studiehandledning på modersmålet inte ges sådant stöd. Det finns elever på skolan som har behov av studiehandledning på modersmålet i bland annat språken holländska, swahili, och tyska men som inte får studiehandledning på dessa språk.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med lärare och personal från elevhälsan framkommer att lärarna använder kommunens digitala frånvarosystem för att registrera frånvaro.

I intervju med rektorn framkommer att skolan har en handlingsplan för hantering av frånvaro. Rektorn uppger att det kan vara svårt för lärarna att vet hur de ska göra. En speciallärare säger att planen för frånvaroarbetet inte är uppdaterad och saknar viktiga delar som behöver ses över och förankras. En speciallärare uppger att det finns en procentsnivå som ska trigga uppmärksamhet vid mönster av frånvaro, men att det är otydligt vilket ansvar lärarna har och hur detta ska tolkas. Lärarna säger att de lyfter ärenden till rektorn och att kurator eller socialpedagog kopplas in för vissa elever som har frånvaro. Vidare uppger de att en process finns, men det är oklart vem som gör vad och när.

Skolchefen uppger att det finns en implementerad och tydlig rutin som ska följas och att det finns en stegvis process för hur aktörer ska agera, samt möjlighet att koppla in kommunens centrala skolsociala team.

I intervjuer med lärare, speciallärare och rektorn framkommer att det finns flera elever med upprepad och långvarig frånvaro. Elevhälsan uppger att de känner till flera elever med omfattande frånvaro, men saknar tydlig kunskap om aktuell frånvaroprocent. I intervjuerna nämns åtminstone sex elever² som har en problematisk frånvaro. Rektorn uppger att det inte har genomförts någon frånvaroutredning för dessa elever men att det för några elever görs insatser. Rektorn uppger att frånvaroutredningar för någon av eleverna med hög frånvaro varken genomförts eller dokumenterats. Personal från elevhälsan uppger att vissa utredningar genomförts. Enligt

² Eleverna 10, 16, 24, 26, 30, 35

elevhälsan gör det skolsociala teamet "skolsociala kartläggningar". Enligt elevhälsan deltar inte personalen i elevhälsan i denna kartläggningsprocess.

Skolinspektionen har tagit del av skolans frånvarostatistik avseende perioden den 1 oktober 2025 till den 30 mars 2026 för elever i årskurs 1 – 6. Av statistiken framgår att 45 elever haft mer än 15 procent frånvaro under perioden. Av dessa har 34 elever 15–30 procent frånvaro, 5 elever har 30–40 procent frånvaro, 2 elever har 40–50 procent frånvaro och 4 elever har mer än 50 procent frånvaro.

Skolinspektionen har efter tillsynsbesöket begärt att få ta del av uppgifter om frånvaro samt samtliga frånvaroutredningar som initierats och genomförts. I inkommen komplettering från huvudmannen den 17 april 2026 framkommer frånvarostatistik för elever som har mer än 15 procent frånvaro och i anslutning till denna anges frånvaroorsak för de flesta av dessa elever. För närmare 30 elever anges orsaken till frånvaron vara sjukdom/influensa. För några elever anges "problematiske skolfrånvaro".

I kompletteringen framkommer att det finns många elever som har mellan 20–30 procent frånvaro där frånvaroorsaken "influensa+ströfrånvaro" anges och där en frånvaroutredning saknas. I ytterligare komplettering från huvudmannen den 17 april och den 21 april 2026 bifogas anteckningar från samtal med vårdnadshavare, och i vissa fall eleven, avseende orsaken till frånvaron gällande fem elever. Vidare framgår att det ska genomföras eller har genomförts åtgärder via bland annat det skolsociala teamet för ytterligare några elever.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola fullgör sin skolgång (7 kap. 22 § skollagen).

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att arbetet med att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till (prop. 2017/18:182 s. 56).

I förarbetena anges vidare att det i vissa fall kan räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, till exempel bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. Detta förutsätter att både skolpersonal och personal inom elevhälsan har kunskap om riskfaktorer för frånvaro, om upptäckt och åtgärder samt kännedom om beprövad erfarenhet och forskning om frånvaro (prop. 2017/18:182 s. 59 f.).

Även om rektorn är den som är bäst lämpad att ansvara för att en utredning av frånvaro genomförs är det av vikt att huvudmannen får information om elevers frånvaro. Syftet med regleringen är att huvudmannen ska kunna stödja skolan i arbetet med att tillgodose elevens rätt till utbildning. Att huvudmannen får information om en elevs upprepade eller längre frånvaro kan i vissa fall innebära att adekvata åtgärder kan sättas in tidigare vilket i sin tur kan leda till att en elev inte behöver fastna i ett negativt mönster av frånvaro. Sådana åtgärder kan till exempel innebära kostnader för utbildning i hemmet eller på annan lämplig plats under en viss tid. Huvudmannen har även ett kontinuerligt ansvar för att se över sin resursfördelning så att skolan ges möjlighet att sätta in de åtgärder som behövs för att eleven ska kunna fullgöra sin skolplikt (prop. 2017/18:182 s. 62–63).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda orsakerna till elevers frånvaro. Utredningen visar att det finns ett flertal elever innevarande läsår, som har upprepad eller längre frånvaro. Drygt 40 elever har en frånvaro som överstiger 15 procent och av dessa har åtminstone ett tiotal elever över 30 procent frånvaro. Såväl lärare som rektorn har också identifierat ett flertal elever som har problematisk frånvaro. Trots det hade inga frånvaroutredningar genomförts vid tiden för Skolinspektionens tillsynsbesök på skolan. Det har framkommit att det råder oklarhet bland skolans personal kring hur och när en frånvaroutredning ska genomföras samt vem som ansvarar för genomförandet. Först efter Skolinspektionens tillsynsbesök har en handfull frånvaroutredningar inletts.

Det ankommer på rektorn att avgöra, utifrån omständigheterna i varje enskilt fall, om en elev har en upprepad eller längre frånvaro och i sådant fall ska rektorn se till att en utredning kommer till stånd. Utredningen ska genomföras i samråd med elevhälsan. Vidare förutsätts att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras.

För ett antal elever har orsaken till frånvaron uppgetts vara sjukdom. Syftet med en frånvaroutredning är, utöver att kartlägga orsakerna till frånvaron, att utgöra ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Rektorns skyldighet att se till att upprepad eller längre frånvaro utreds gäller oavsett om frånvaron är giltig eller inte. Det är inte säkert att exempelvis upprepade sjukanmälningar från en vårdnadshavare alltid innebär att en elevs frånvaro är oproblematiske. Att frånvaroutredningar inte genomförs kan leda till att åtgärder för att komma till rätta med frånvaron uteblir och att elevernas rätt till utbildning inte tillgodoses. Även om skolan genomför vissa åtgärder för att få elever att öka sin närvaro riskerar avsaknaden av bakomliggande utredning av orsakerna till frånvaron att leda till att åtgärderna inte är tillräckliga eller inte blir verkningsfulla. Att det skolsociala teamet genomför skolsociala kartläggningar är inte att jämföra med en frånvaroutredning. I samband med att en frånvaroutredning inleds ska rektorn även se till att detta anmäls till huvudmannen. Syftet med en sådan anmälan är att huvudmannen ska kunna stödja skolan i arbetet med att tillgodose elevens rätt till utbildning.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte arbetar systematiskt och skyndsamt med att utreda orsakerna till frånvaro. Skolinspektionen bedömer, mot bakgrund av den höga andelen elever med frånvaro, att det förelegat skyldighet att initiera betydligt fler frånvaroutredningar än vad som framkommit har genomförts i ärendet.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att verksamheten inte uppfyller skollagens krav avseende utredning om frånvaro.

Skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

I intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att många elever har behov av och ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Exempel på extra anpassningar är bland annat lässtöd, arbete i liten grupp i svenska och matematik, förstärkt undervisning i svenska, anpassad placering, avskärmning, användning av digitala verktyg och möjlighet att arbeta i grupper.

Lärarna uppger att beslut om mer omfattande anpassningar sker i dialog med speciallärare och rektor, medan lärarna själva beslutar om enklare extra anpassningar. Elevhälsans delaktighet varierar, men sker främst

genom klasskonferenser, bokningsbara elevhälsotider och rådgivning i enskilda ärenden.

Anmälan och utredning om särskilt stöd

Lärarna berättar att de, om de befäror att en elev trots extra anpassningar riskerar att inte nå kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna, anmäler detta muntligt till elevhälsan eller skriver upp sig hos elevhälsan för att diskutera elevärendet.

I intervju med rektorn framkommer att en anmälan sker muntligt vid elevhälsomöten. Rektorn och personalen har gått igenom rutinerna för detta och det borde vara tydligt men det finns fortfarande oklarheter, enligt rektorn. När lärare tar upp elevärenden på elevhälsomöten kan det både vara i form av anmälan och vara för att få råd och stöd kring extra anpassningar. Rektorn har identifierat ett behov av att ytterligare tydliggöra och formalisera rutinen för anmälan om särskilt stöd, för att säkerställa en likvärdig och rättssäker hantering. Detta arbete är påbörjat inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete.

I intervjuer med lärare framgår att lärare har anmält, eller på annat sätt signalerat till rektorn och elevhälsan om omkring tio elever³ som trots extra anpassningar riskerar att inte nå kriterier för bedömning av kunskaper/betygskriterier. Flera lärare uppger att, trots att de har anmält elever för utredningsbehov har de blivit bemötta med att lärarna själva ska försöka möta elevens behov med ytterligare extra anpassningar.

Flera lärare uppger att de anmält fyra elever⁴ flera gånger men inte fått någon återkoppling från elevhälsan om elever är under utredning eller om rektorn har hanterat elevärendena. I några fall har anmälan skett för omkring ett år sedan utan att lärare fått återkoppling. I intervjuer med lärare och representanter från elevhälsan framkommer att processen kring hur en anmälan om särskilt stöd ska gå till är otydlig.

I intervju med lärarna och elevhälsochefen framgår att det är rektorn som beslutar om huruvida en utredning om särskilt stöd ska startas. På skolan används begreppen baskartläggning, pedagogisk kartläggning och pedagogisk utredning. Enligt specialläraren och rektorn är en pedagogisk utredning detsamma som en utredning om särskilt stöd och som ska ligga till grund för beslut om åtgärdsprogram, medan en kartläggning är ett arbetsverktyg för lärarna och genomförs i ett tidigare skede och syftar främst till att beskriva hur det fungerar för eleven i olika miljöer, situationer och ämnen i skolan.

³ Eleverna 2, 9, 11, 13, 14, 18, 22, 26, 28, 29

⁴ Eleverna 9, 11, 13, 14

I intervju med rektorn framkommer att hen har tagit emot fyra anmälningar⁵ om utredningsbehov för särskilt stöd från lärare. På frågan om när rektorn startar en utredning om särskilt stöd svarar rektorn att när en elev har haft flera perioder av kortare insatser och eleven fortfarande har behov av ett ökat stöd så tar rektorn beslut om en pedagogisk utredning.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolan hade fyra elever⁶ åtgärdsprogram.

I inkommen komplettering från huvudman den 10 april 2026 framkommer att pedagogiska kartläggningar pågår för flera elever och att en pedagogisk utredning (utredning om särskilt stöd) ska genomföras/pågår eller har genomförts för fem elever⁷. Två⁸ av dessa elever har fått beslut om åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av

⁵ Eleverna 7, 11, 13, 26

⁶ Eleverna 7, 17, 40, 42

⁷ Eleverna 7, 15, 17, 18, 19

⁸ Eleverna 17, 18

rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § skollagen).

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för bland annat följande. Att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar, särskilt stöd samt den hjälp de behöver (Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer inledningsvis att skolan uppfyller författningarnas krav när det gäller arbetet med extra anpassningar.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med att anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår att det finns elever som lärare anser att de har anmält för särskilt stöd, men där rektorn inte mottagit informationen som en anmälan. Lärare uppger att de har anmält närmare tio elever för utredningsbehov, medan rektorn uppger att hen mottagit fyra anmälningar. Av utredningen framgår att skolans arbetsätt och rutiner avseende anmälan och utredning av särskilt stöd inte är tydliga och förankrade hos skolans personal. Bland annat finns olika uppfattningar avseende hur lärare ska göra en anmälan om särskilt stöd och när rektorn får kännedom om en sådan anmälan. Det är också oklart när en utredning om särskilt stöd är påbörjad.

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av detta att skolan inte har ett arbetsätt som säkerställer att en anmälan görs till rektorn och tas emot som en sådan av rektorn.

Det är också en brist att rektorn inte alltid startar en utredning om särskilt stöd efter att lärare anmält utredningsbehov. Det finns flera elever som lärare uppfattat att de har anmält för utredningsbehov men där rektorn inte har startat en utredning om särskilt stöd. När lärare anmäler en elev för särskilt stöd är rektorn skyldig att skyndsamt se till att starta en utredning om särskilt stöd. Det är enligt skollagens krav inte frivilligt för rektorn att välja mellan att starta och inte starta en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd inkommit. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se

till att elevens behov av särskilt stöd utreds. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. I detta ligger också att se till att det finns fungerande rutiner för vad som gäller när personal uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd.

Förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Tryggheten på skolan

Av intervjuer med elever framkommer att vissa elever upplever att de är trygga och att det inte finns några otrygga platser på skolan, medan andra elever, främst i årskurs 5 och 6, upplever otrygghet i exempelvis korridorer, klassrum, kapprum, omklädningsrum samt vid toaletterna. Eleverna i årskurs 5 och 6 uttrycker att jargongen är hård och att det är skillnader mellan olika byggnader på skolområdet. En av skolans byggnader, som av eleverna benämns som den "gröna byggnaden" har fler vuxna närvarande medan den byggnad som benämns som den "gula byggnaden" är mindre bevakad med svagare vuxennärvaro, sämre lokaler och fler situationer som inte fångas upp, säger eleverna. Eleverna beskriver att bråk förekommer, i vissa klasser minst varannan vecka. Vissa elever uppger att det sker "hela tiden" mellan vissa grupper. Eleverna uppger att elever på skolan använder språkbruk som fula ord, könsord och nedsättande rasistiska uttryck.

I intervjuer med lärare framkommer att på mellanstadiet är språkbruket ett problem och lärare uppger att de dagligen arbetar med att förhindra hårt språk. Lärarna tar bland annat upp frågan om språkbruk på utvecklingssamtal och föräldramöten. Lärare på mellanstadiet uppger vidare att det förekommer bråk med fysiska inslag samt att det är en hård jargong på skolan.

I intervju med personal från elevhälsan framkommer att språkbruket blivit grövre, även i lägre årskurser. Elevhälsan upplever att sociala medier påverkar elevers språkbruk negativt. De säger att de arbetar med språkbruk och trivselregler, främst via kurator och speciallärare.

I intervju med rektorn framkommer att eleverna på skolan är trygga och trivs väldigt bra men att vissa klasser i årskurs 5 och 6 har större problem med tryggheten än i resten av skolans klasser.

Studieron på skolan

I intervjuer med elever framkommer att det ofta är pratigt på lektionerna och att vissa elever går runt i klassrummet eller kastar saker, samt att koncentrationen sjunker under långa dagar. Musiklektionerna lyfts som särskilt stökiga. Eleverna beskriver att lärarna hanterar störningar på olika sätt. Vissa lärare är tydligare och mer konsekventa, andra säger inte till varje gång som elever stör studieron. Eleverna uppger att det förekommer att lärarna pratar med dem om studieron och hur de ska skapa lugn i klassrummet men att det sker oregelbundet.

I intervjuer med lärare och elevhälsa framkommer att gruppdynamik och ljudnivå är utmaningar, särskilt i vissa årskurser och klasser. Vissa grupper beskrivs ha god studieron, medan andra har återkommande störningar.

I intervju med rektorn framkommer att i klass 5A och 6A är eleverna "rörliga" och kan påverka studieron på ett negativt sätt samt att personalen arbetar aktivt för att det ska bli skillnad där socialpedagogen på skolan är mycket delaktig.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och studieron

I intervju med rektorn framkommer att skolan genomför trygghetsenkäter inför utvecklingssamtal, både på hösten och våren. Skolpsykologen har även genomfört en enkät med eleverna som går i årskurs 4 och uppåt och som handlar om övergripande saker, inklusive trygghet och studieron. Trygghet tas även upp på klassråd. Rektorn uppger att ingen analys har genomförts då svaren rektorn har fått varit positiva. Därför har heller inga åtgärder vidtagits för att öka tryggheten på skolan.

I intervju med elever framkommer att eleverna får lämna synpunkter på trygghet genom klassråd och elevråd. Flera elever uppger att diskussioner om trygghet och studieron sker med lärare ibland samt att trygghetsenkäter genomförs inför utvecklingssamtal.

I intervju med elevhälsan framkommer att en fråga om trygghet ingår i elevernas utvecklingssamtal, men det sammanställs inte så att skolövergripande mönster framkommer. Klasslärare kan göra kartläggningar, men det är svårt att se mönster för hela skolan. Det framkommer även att skolans socialpedagog arbetar med gruppstärkande aktiviteter, konflikthantering, stöd till enskilda elever samt rastaktiviteter. Vissa förebyggande insatser genomförs återkommande, exempelvis gruppstärkande arbete i början av terminen.

I intervjuer med lärare och elevhälsan framkommer att man arbetar med gruppstärkande aktiviteter och värdegrundsarbete, men att detta inte utgör ett gemensamt eller systematiskt skolövergripande arbete utan snarare är punktinsatser. Det finns inga återkommande, planerade insatser riktade mot att stärka studieron på hela skolan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 2025/26. Av planen framgår bland annat att språkbruk och hårdhänta lekar har identifierats som problemområden och att åtgärder behöver riktas mot detta såsom gruppstärkande aktiviteter och värdegrundsövningar. Elevhälsans personal uppger att de inte har varit involverade i framtagandet av planen och att de saknar kunskap om hur den tagits fram och hur den ska användas i verksamheten. De beskriver att deras nuvarande arbete främst består av att hantera akuta situationer. Elevhälsan uppger att planen inte används som ett levande dokument och efterfrågar ett tydligare förebyggande arbete. I intervjuer med elever framkommer att de inte känner igen skolans plan mot kränkande behandling. Eleverna uppger att de inte har gått igenom planen under innevarande läsår. Rektorn säger att planen fanns på skolan när hen började som rektor. Rektorn har uppdaterat planen och uppger att eleverna i elevrådet har varit delaktiga.

Ordningsregler

Som del av tillsynen har Skolinspektionen tagit del av skolans ordningsregler, som på skolan benämns som trivselregler. Vissa elever har sett reglerna uppsatta eller fått dem visade i elevrådet, medan andra inte fått någon genomgång och endast känner till enstaka regler, främst mobilregeln.

I intervjuer med elever framkommer att de inte har varit delaktiga i att ta fram reglerna. Flera elever uppger att de inte vet hur reglerna tagits fram. Eleverna uppger att de inte heller har varit delaktiga i någon uppföljning eller översyn av de skolövergripande reglerna under läsåret.

I intervjuer med lärare framkommer att eleverna inte har involverats i arbetet med de övergripande ordningsreglerna, utan endast vid framtagande av klassrumsregler.

I intervjuer med elever framkommer att flera av reglerna inte följs. Bland annat regeln om mobilfri skola och regler om språkbruk, godis och tuggummi följs sämre. Elever beskriver att vissa lärare inte upprätthåller reglerna, och att hanteringen varierar mellan klasser och personal. Konsekvenser vid regelbrott är enligt eleverna otydliga. Det finns ingen gemensam konsekvenstrappa, och eleverna beskriver att hemringning är den enda tydliga följderna av brott mot trivselreglerna.

I intervjuer med lärare framkommer att uppföljning av skolans gemensamma regler sker oregelbundet och främst i personalgruppen, exempelvis vid enstaka arbetsplatsmöten men att all personal inte deltar. Personal beskriver att det saknas konsensus kring reglerna, att tillämpningen varierar mellan lärare och att det finns behov av mer styrning, gemensamt förhållningssätt och avsatt tid för kollegialt arbete

med värdegrund och regler. Det framkommer också att lärare saknar överblick över hur regler hanteras när elever bryter mot dem. Lärare uppger att reglerna ibland är svåra att upprätthålla eftersom olika vuxna gör olika bedömningar och tillämpar reglerna olika. Vissa lärare skapar egna klassrumsregler för att tydliggöra dem för eleverna. Eleverna uppger att reglerna inte diskuterats under terminen, och personalen beskriver avsaknad av ett gemensamt förhållningssätt.

Utredning av upprepade ordningsstörningar eller olämpligt beteende

I intervjuer med lärare, elevhälsopersonal och rektorn framkommer att det finns flera elever⁹ som har ett problematiskt beteende med återkommande dåligt språkbruk, eleverna hamnar ofta i bråk och bryter mot skolans regler. De uppmärksammade eleverna säger bland annat könsord och sexistiska uttryck till andra elever och till vuxna, springer iväg från lektioner, slänger i dörrar, kastar böcker, drar i handtag och kastar snöbollar.

Lärarna, rektorn och elevhälsans personal uppger att det inte görs några utredningar av ordningsstörande eller olämpligt beteende. Lärare uppger att de kan utvisa elever ur klassrummet, ha samtal med elev och vårdnadshavare, ändra placering i klassrummet eller ta stöd av skolans socialpedagog.

I intervju med lärare framkommer att skolan saknar rutiner för att utreda upprepade ordningsstörningar eller olämpligt uppträdande och personalen vet inte hur en sådan utredning går till. Av de elever som nämnts har ingen utretts för ordningsstörande beteende.

Anmälan och åtgärder vid förekomst av kränkande behandling

Eleverna säger att när bråk eller konflikter uppstår går personal emellan, separerar elever, säger åt dem att sluta och vid allvarliga situationer ringer de hem. Vid kränkande språkbruk pratar lärarna med eleverna om språkbruket.

Lärarna uppger att fysiska bråk förekommer, att lärarna då går emellan och kontrollerar om någon är skadad. Lärarna gör ibland en anmälan om kränkande behandling och kontaktar vårdnadshavare.

I intervjuer med lärarna och elevhälsan framgår att det saknas en samsyn kring vad som ska anmälas till rektorn när det gäller kränkande behandling. Lärare och representanter ur elevhälsan uppger att det är otydligt vad som ska anmälas och var gränsen går för vad som är en kränkning. En lärare säger att hen fått höra av rektorn att man bara ska anmäla händelser i form av fysiskt våld som kränkning. Flera lärare beskriver att ärenden hanteras

⁹ Eleverna 6, 11, 29, 31, 50, 51

av enskilda lärare eller av socialpedagogen istället för att anmälas till rektorn.

Rektorn uppger att anmälningsskyldigheten avseende kränkande behandling gäller upprepade fall av fysiskt våld. Rektorn uppger vidare att skolan är "väl fungerande" och att det "inte sker så många kränkningar" men att otrevligt språkbruk ökar, fler elever använder hårda ord och många händelser hanteras av skolans socialpedagog. Rektorn uppger i intervju att hen inte har mottagit någon anmälan om kränkande behandling från personalen. I kompletterade uppgifter från rektorn, efter Skolinspektionens besök på skolan, uppger rektorn att det nu pågår flera ärenden i årskurs 6.

I intervju med rektorn framkommer att inga kränkingsanmälningar innevarande läsår är gjorda till huvudmannen. I intervju med representanter för huvudmannen framkommer att det under innevarande läsår 2025/26 inte inkommit några anmälningar om kränkande behandling från Hedenvindskolan. Huvudmannen uppger att man inte har reflekterat över avsaknaden av anmälningar under året utan att analys av inkomna ärenden sker årsvis i samband med huvudmannens sammanställning till de politiska nämnderna.

Rättslig reglering

Trygghet och studiero

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Av förarbetena framgår att huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. Huvudmannens ställningstagande bör bland annat baseras på en analys av vilka behov och förutsättningar som finns på den aktuella skolenheten och vilka åtgärder som därmed bedöms vara effektiva (prop. 2021/22:160 s. 49).

Av förarbetena framgår vidare att huvudmannen ska se till att rektorn har de förutsättningar som behövs för att bedriva ett förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero. Huvudmannen måste bland annat se till att rektorn har de resurser som krävs för att trygghet och studiero ska kunna tillförsäkras alla elever. Vidare ska huvudmannen se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter

i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen). Ett förebyggande arbete innebär bland annat att skolor och huvudmän följer upp elevernas såväl trygghet som studiero. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga och ha studiero och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs. Det kan bland annat innebära att skolan förebygger ordningsstörningar genom väl förankrade ordningsregler och ett gemensamt förhållningssätt bland personalen och utveckling av det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Det kan även innebära ett fokus på att erbjuda en varierad undervisning av hög kvalitet och de extra anpassningar, särskilda stöd och utmaningar som eleverna behöver. Det förebyggande arbetet omfattar även ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska prägla utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för andra människors egenvärde samt jämställdhet, och åtgärder inriktade mot specifika problem som sexuella trakasserier eller andra former av kränkningar. Sammansättningen av elever på olika skolenheter kan också vara en av de faktorer som ingår i de analyser som ska göras. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas (prop. 2021/22:160 s. 229 f.).

Ordningsregler

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

I förarbetena, prop. 2021/22:160, s. 236, anges även att skolan ska följa upp i vilken utsträckning ordningsreglerna följs och, om det finns brister, ta reda på orsaken till dessa. (...) Om det till exempel finns ordningsregler som fungerar mindre väl ur vissa avseenden eller som följs i låg utsträckning bör skolan utreda orsakerna till detta och antingen förändra reglerna eller implementera dem mer kraftfullt, om det anses viktigt att ha kvar dem, eller ta bort dem, om de vid en närmare analys inte anses behövas. Det ska i detta sammanhang beaktas att om elever och personal uppfattar att eleverna på ett systematiskt sätt inte följer skolans ordningsregler riskerar det att skapa en kultur där det är acceptabelt att bryta mot ordningsregler och andra normer för uppförande.

Utreda ordningsstörande beteende

Rektorn ska se till att saken utreds om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med

utgångspunkt i vad som har framkommit vid utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 9–10 §§ skollagen).

Åtgärder mot kränkande behandling

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att skolmiljön på Hedenvindskolan inte präglas av trygghet och studiero. Även om det varierar mellan olika årskurser och klasser visar utredningen att det återkommande förekommer verbala och fysiska kränkningar mellan elever. Både lärare och elever vittnar om en hård jargong, dåligt språkbruk och bristande studiero i vissa klassrum.

Förebyggande arbete för trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer att verksamheten brister vad gäller det förebyggande arbetet för att skapa trygghet och studiero. Ett förebyggande arbete innefattar att följa upp och kartlägga nuläge, analysera behov som finns i verksamheten och att identifiera hinder som finns för att elever ska

ha trygghet och studiero samt genomföra åtgärder för att undanröja sådana hinder. I ärendet framkommer att verksamheten genomför viss uppföljning av elevernas trygghet genom exempelvis enkäter och samtal på utvecklingssamtal och elevråd, men det framkommer inte att denna information används vidare i skolans arbete med trygghet och studiero. Någon mer systematisk uppföljning och analys av studiero på skolnivå har inte genomförts.

Utredningen visar att enskilda lärare och personal förvisso gör insatser för att öka tryggheten och studieron, men det beskrivs som punktsatser och åtgärder för att hantera akuta situationer. Även om det i skolans plan mot kränkande behandling har identifierats att bland annat elevernas språkbruk är ett problemområde har varken lärare eller elevhälsans personal varit delaktiga i något gemensamt skolövergripande arbete kring detta. Varken lärare eller elevhälsopersonal känner till hur åtgärderna i planen har tagits fram eller hur åtgärderna ska omsättas i verksamheten. Det finns inga återkommande, planerade insatser riktade mot att stärka tryggheten och studieron på skolan.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan inte har genomfört en övergripande uppföljning och kartläggning av nuläget på skolenheten och utifrån detta analyserat vilka behov som finns i verksamheten för att kunna identifiera hinder för att elever ska ha trygghet och studiero. Detta utgör en förutsättning för att skolan ska kunna bedöma vilka åtgärder som är relevanta för att undanröja sådana hinder och förbättra tryggheten och studieron.

Ordningsregler

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att eleverna inte har varit delaktiga i framtagandet av ordningsreglerna. Flertalet elever känner inte till reglerna eller hur de tagits fram och lärare bekräftar att eleverna inte har varit delaktiga i framtagandet.

Skolinspektionen bedömer vidare att skolan brister i arbetet med uppföljning och utvärdering av ordningsreglerna och hur de efterlevs. Även om ordningsreglerna enligt personalen har diskuterats vid enstaka arbetsplatsmöten har någon systematisk uppföljning och analys av vad uppföljningen visat inte genomförts. Det framkommer från både elever och lärare att ordningsreglerna inte efterlevs och att det är svårt att upprätthålla reglerna. Det är därför särskilt viktigt att skolan följer upp hur skolans ordningsregler fungerar och att uppföljningens resultat analyseras och resulterar i att skolan antingen förändrar reglerna eller implementerar dem mer kraftfullt. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att det är viktigt att det finns en samsyn kring hur personalen ska arbeta för att ordningsreglerna ska efterlevas.

Utreda ordningsstörande beteende

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att rektorn inte har sett till att det genomförs utredningar gällande de elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt. Av utredningen framgår att det finns ett flertal elever som uppvisat ett ordningsstörande och olämpligt beteende genom att de återkommande hamnar i bråk och bryter mot skolans regler. Skolan har dock inte genomfört några utredningar om ordningsstörande beteende. Detta är en brist. Att ett sådant uppförande utreds är viktigt för att komma fram till adekvata åtgärder som möter elevens behov och stöttar eleven i att förändra sitt beteende. Om det vid en sådan utredning framkommer att förutsättningarna för en utredning av elevers behov av särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Anmälan och åtgärder vid förekomst av kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller skollagens krav avseende personalens skyldighet att anmäla uppgifter om kränkande behandling till rektorn. Av utredningen framkommer visserligen att personalen agerar och ingriper när det förekommer kränkningar mellan elever. Däremot anmäls inte alla fall eller misstänkta fall av kränkande behandling till rektorn. Anledningen till detta är att det är oklart för personalen vad som utgör en kränkning. Vidare finns bland personalen en uppfattning att enbart fysiskt våld ska anmälas som en kränkning. Även rektorn uppger att enbart upprepade fall av fysiskt våld ska anmälas som kränkningar. Personalen beskriver vidare att kränkningsärenden hanteras av enskilda lärare eller av socialpedagogen i stället för att anmälas till rektorn.

Av utredningen framkommer att det förekommer återkommande fysiska bråk och verbala kränkningar mellan elever. Trots det hade rektorn vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolan inte tagit emot några anmälningar om kränkande behandling från personalen. Rektorn hade heller inte anmält några fall av kränkande behandling till huvudmannen. Även om rektorn i kompletterande uppgifter till Skolinspektionen efter tillsynsbesöket på skolan uppger att det nu pågår ett flertal ärenden, bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans arbets sätt och att rutinerna behöver tydliggöras så att alla uppgifter om kränkande behandling anmäls till rektorn, som i sin tur anmäler dem till huvudmannen. Huvudmannen måste få kännedom om sådana uppgifter dels för att ha möjlighet att säkerställa att en utredning inleds och vidta eventuella åtgärder, dels för att kunna registrera sådana händelser och följa utvecklingen på skolan över tid.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Strömsunds kommuns verksamhet vid Hedenvindskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller studiehandledning på modersmålet, arbetet med frånvaro och särskilt stöd samt trygghet, studiero och kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Strömsunds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Caroline Rönneqard

Beslutsfattare
Signerat av: Caroline Rönneqard

X Pia Almarlind

Föredragande
Signerat av: Pia Almarlind

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Oskar Holst medverkat.